

Қазақстан Республикасы экология және
табиғи ресурстар министрлігі

«Қазгидромет» РМК

2026 ж. «01-04» мамыр күндеріне арналған

**Қазақстан Республикасының таулы аумағы бойынша жаңбыр генезисті сел
қауіптілігінің күнделікті бюллетені №1**

(бюллетеньнің қолданылу мерзімі: 2026 жылғы 30 сәуір сағат 20:00-ден 04 мамыр сағат 20:00-ге дейін)

құрастырылған күні: 30.04.2026 ж.

Мекен жайы: Алматы қ., Абай д., 32
Астана қ., Мәңгілік ел д., 11/1

Сел үдерістерін зерттеу және
селді болжау басқармасының
басшысы:

Яфязова Р.

тел.: 8(727) 267-53-38

e-mail: seli@meteo.kz

Кезекші синоптик:

Саханова А.

тел.: 8(7172) 79-83-75

e-mail: ukpp@meteo.kz

2026 жылғы «01-04» мамырға

Қазақстан Республикасының аумағы бойынша жаңбыр генезисті сел қауіптілігі туралы Кеңес беру

Облыстар	Сел қауіпті аудандар	Гидрометеорологиялық жағдай
Алматы	Іле Алатауы	<p>Қар жамылғысы 2800 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр. Нөлдік изотерма таңғы сағат 5-те 3793 м биіктікте болды. Орташа тәуліктік ауа температурасы 2,3-2,4 °С өсті, биік таулы аймағында 0,6 °С төмендеді. Төмен таулы аймағында топырақ ылғалдануы жоғары. Өзендердегі су деңгейі өзгеріссіз. 1 мамырда күндіз өткінші жаңбыр (1-10 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 2, 3, 4 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. Іле Алатауының төмен таулы аймағында қарқынды және ұзақ жауын-шашын жауған кезде сел түзілуі мүмкін. Кіші Алматы және Үлкен Алматы өзендері алаптары үшін, сел қалыптастырушы факторлардың критериалды мәндеріне жеткен кезде, дауылды ескерту берілетін болады. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p>
	Күнгей Алатауы	<p>Қар жамылғысы 3300 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр. Орташа тәуліктік ауа температурасы 1,7 °С өсті. Өзендердегі су деңгейі өзгеріссіз. 1 мамырда күндіз өткінші жаңбыр (1-5 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 2, 3, 4 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. Қарқынды ұзаққа созылған жауын-шашын кезінде Күнгей Алатауының төмен таулы аймағында селдердің қалыптасуы мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p>
	Теріскей Алатау	<p>Қар жамылғысы 3400 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр. Орташа тәуліктік ауа температурасы 0,6 °С өсті. Өзендердегі су деңгейі өзгеріссіз. 1 мамырда күндіз өткінші жаңбыр (1-5 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 2, 3, 4 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. Қарқынды ұзаққа созылған жауын-шашын кезінде Теріскей Алатауының төмен таулы аймағында селдердің қалыптасуы мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p>
Жетісу	Жетісу Алатауы	<p>Қар жамылғысы 2400 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр. Жетісу Алатауының солтүстік-батыс бөлігінде орташа тәуліктік ауа температурасы 2,1 °С өсті; батыс бөлігінде 2,3 °С. Өзендердегі су деңгейінің айтарлықтай өсуі байқалмайды. 1 мамырда күндіз кей жерлерде аздаған жаңбыр 0,9 мм дейін, найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 2, 3 мамырда жаңбыр (1-10 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 4 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. Жетісу Алатауының төмен таулы аймағында қарқынды ұзақ жауын-шашын түскенде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p>

Жамбыл	Қырғыз Алатауы	<p>Қар жамылғысы 2400 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр. Орташа тәуліктік ауа температурасы 1,9 °С өсті. Өзендердегі су деңгейі өзгеріссіз. 1 мамырда Кей жерлерде жаңбыр, найзағай, күндіз кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-15 мм), бұршақ, дауыл. Қырғыз және Талас Алатауларының төмен таулы аймағында қарқынды ұзақ жауын-шашын түскенде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 2 мамырда жаңбыр, күндіз кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. Қырғыз және Талас Алатауларының төмен таулы аймағында қарқынды ұзақ жауын-шашын түскенде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз. 3, 4 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. Қырғыз және Талас Алатауларының төмен таулы аймағында қарқынды ұзақ жауын-шашын түскенде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p>
	Талас Алатауы	
Түркістан	Талас Алатауы	<p>Қар жамылғысы 2400 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр. Орташа тәуліктік ауа температурасы 0,6 °С өсті. Өзендердегі су деңгейінің айтарлықтай өсуі байқалмайды. 1 мамырда күндіз өткінші жаңбыр (1-6 мм), найзағай, дауыл. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 2, 3, 4 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. Талас Алатауының және Өгем жотасының төмен таулы аймағында қарқынды ұзақ жауын-шашын түскенде сел түзілуі мүмкін. Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтаңыз.</p>
	Өгем жотасы	
Маңғыстау	Маңғыстау таулары	<p>Орташа тәуліктік ауа температурасы 0,4 °С төмендеді. 1 мамырда жауын-шашынсыз. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 2 мамырда күндіз жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 3 мамырда жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 4 мамырда күндіз жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.</p>
Абай	Тарбағатай	<p>Қар жамылғысы 2400 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр. Орташа тәуліктік ауа температурасы 1,1 °С өсті. 1 мамырда жауын-шашынсыз. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 2 мамырда күндіз жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 3 мамырда түнде аздаған жаңбыр жауады 0,7 мм дейін. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 4 мамырда жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.</p>
Шығыс Қазақстан	Сауыр	<p>Қар жамылғысы 2700 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр. Орташа тәуліктік ауа температурасы 2,6 °С өсті. 1 мамырда жауын-шашынсыз. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 2 мамырда күндіз жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 3 мамырда түнде аздаған жаңбыр жауады (0,0-0,7 мм). Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 4 мамырда жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.</p>

	Қазақстандық Алтай	<p>Қар жамылғысы солтүстік жоталарда 1400 м биіктік шамасында және одан жоғары, оңтүстік жоталарда – 2000 м биіктік шамасында және одан жоғары жатыр. Қазақстандық Алтайдың солтүстік-батыс бөлігінде орташа тәуліктік ауа температурасы 1,5 °С өсті; оңтүстік-шығыс бөлігінде 3,0 °С төмендеді. Өзендердегі су деңгейінің айтарлықтай өсуі байқалмайды. 1 мамырда жауын-шашынсыз. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 2 мамырда күндіз жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 3 мамырда түнде аздаған жаңбыр жауады 0,7 мм дейін. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ. 4 мамырда жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Жаңбыр генезисті сел қауіптілігі жоқ.</p>
--	--------------------	---

Жаңбыр генезисті сел қауіптілігінің деңгейі (1 Қосымша)

!!! Ескерту: Сел қауіпті ауданда тәртіп ережесін сақтаңыз (2 Қосымша)

Жаңбыр генезисті сел қауіптілігінің деңгейі

Сел қауіптілігінің деңгейлері	Сел қауіптілігінің деңгейін анықтайтын факторлар	Қауіптілік дәрежесі	Қорғау шаралары
	<p>Маусымдық қар сызығы жайғасуының, ауа температурасының, топырақ ылғалдылығының жоғары мәндері; болжамды сұйық жауын-шашын мөлшері ≥ 30 мм (өте қатты жаңбыр) немесе нақты жауған сұйық жауын-шашын мөлшері ≥ 40 мм</p>	<p>Халық пен шаруашылық нысандары үшін үлкен қауіп</p>	<p>Мемлекеттік басқару органдары мен халықты хабардар ету.</p>
	<p>Маусымдық қар сызығы жайғасуының, ауа температурасының, топырақ ылғалдылығының жоғары мәндері; болжамды сұйық жауын-шашын мөлшері 15-29 мм (қатты жаңбыр)</p>	<p>Халық пен шаруашылық объектілері үшін потенциалды қауіп</p>	<p>Мемлекеттік басқару органдары мен халықты хабардар ету.</p>
	<p>Маусымдық қар сызығы жайғасуының, ауа температурасының, топырақ ылғалдылығының салыстырмалы түрде төмен мәндері; болжамды сұйық жауын-шашын мөлшері 15-29 мм (қатты жаңбыр)</p>	<p>Төмен таулы аймақта селдің пайда болу аймағында адамдар үшін потенциалды қауіп</p>	<p>Мемлекеттік басқару органдарына және халыққа хабарлау.</p>
	<p>Төмен ауа температурасы, топырақтың ылғалдылығы, сұйық жауын-шашынның болмауы.</p>	<p>Қауіптілік жоқ</p>	<p>Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтау, «Абайлаңыз, сел қауіптілігі бар телім» ескерту қалқандарын назарға алу</p>

Сел қауіптілігінің белгілері және Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелері

Тауларға бару және онда болу жоспарланғанда, ауа райының өзгерістерін және дауылды ескертулерді бақылау қажет. Сел қауіпі туындаған жағдайда, сел қауіпі бар аймақта тәртіп ережелерін сақтау керек. Сел ағынының тереңдігі 40-50 м жетуі мүмкін (әсіресе арнаның бұрылыстарында), ағынның қозғалу жылдамдығы-5-10 м/с және одан жоғары (жекелеген жағдайларда 15-20 м/с дейін) болады. Егер адам сел ағынына түссе, өлімге алып келуі сөзсіз, сондықтан қауіпсіздік шараларын сақтау ерекше мәнге ие болады.

Қатты жауын-шашынның түсуінен туындаған сел қауіптілігінің белгілері

- ✓ Өзендегі судың шығыны мен лайлылығының күрт артуы.
- ✓ Өзен арнасының жоғарғы бөлігінде балшық шаңы бұлтының және гүрілдің пайда болуы.
- ✓ Селге жақын жерде топырақ беткейін шайқау.

Сел қауіптілігі бар аймақта тәртіп ережелері

- ✓ Өзен арнасына (жайылмасына), құрғақ арнаға және көл бөгетіне жақын жерде демалуға және шатырлы лагерь құруға болмайды.
- ✓ Бақылаушыны алға қойыңыз, сонда ол алда не болып жатқанын көреді және төнген қауіп туралы ескертеді, сонымен қатар өзеннен су алуға барғанда.
- ✓ Сұйық жауын-шашынның қарқынды түсуі және сел қауіптілігінің басқа да белгілері кезінде өзен арнасынан (жайылмасынан), құрғақ арнадан алыстау және аңғардың баурайы бойынша 40-50 м жоғары көтерілу.
- ✓ Сел өткен кезде одан өзен арнасының бойымен қашуға болмайды, аңғардың баурайы бойымен 40-50 м жоғары көтерілу керек (сел тасқынынан тастар ұшуы мүмкін).
- ✓ Тік жартастар мен тік беткейлердің астында тоқтамаңыз (топырақ беткейінің шайқалуынан, сел жақын жерде, құламалар мен тастың түсуі болуы мүмкін).
- ✓ Сел өткеннен кейін өзен арнасына түспеу, өйткені арнада сел қайта қалыптасу мүмкін.
- ✓ Сел жүріп өткеннен соң беткейлердің сырғуынан, үзілген немесе салбырап тұрған электр сымдарынан, бүлінген газ магистралынан абай болған жөн.

2026 жылғы «01» мамырға
 ҚР таулы аудандары бойынша ауа-райы болжамы

Іле Алатау	Күндіз өткінші жаңбыр (1-10 мм), найзағай. Оңтүстік-батыстан жел соғады, күші 9-14, кей уақыттарда екпіні 15-20 м/с. 2000 м: Ауа температурасы түнде 4-9 күндіз 16-21 градус жылы. 3000 м: Ауа температурасы түнде 0-5, күндіз 8-13 градус жылы.
Күнгеі Алатау	Күндіз өткінші жаңбыр (1-5 мм), найзағай. Шығыстан соғатын жел оңтүстік-батысқа ауысады, күші 9-14, екпіні 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 7-12, күндіз 16-21 градус жылы.
Теріскей Алатау	Күндіз өткінші жаңбыр (1-5 мм), найзағай. Шығыстан соғатын жел оңтүстік-батысқа ауысады, күші 9-14, екпіні 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 2-7, күндіз 16-21 градус жылы.
Жетісу Алатау	Күндіз кей жерлерде аздаған жаңбыр (0,0-0,9 мм), найзағай. Оңтүстік-шығыстан жел соғады, күші 9-14, найзағай кезінде екпіні 15-20 м/с. 2000 м: Ауа температурасы түнде 2-7, күндіз 17-22 градус жылы. 3000 м: Ауа температурасы түнде 3 градус аяз-2 градус жылы, күндіз 12-17 градус жылы.
Қырғыз Алатау	Кей жерлерде жаңбыр, найзағай, күндіз кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-15 мм), бұршақ, дауыл. Оңтүстік-батыстан жел соғады, күші 9-14, кей жерлерде 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 9-14, күндіз 21-26 градус жылы.
Талас Алатау (Жамбыл облысы)	Кей жерлерде жаңбыр, найзағай, күндіз кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-15 мм), бұршақ, дауыл. Оңтүстік-батыстан жел соғады, күші 9-14, кей жерлерде 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 9-14, күндіз 21-26 градус жылы.
Талас Алатау (Түркістан облысы)	Күндіз өткінші жаңбыр (1-6 мм), найзағай, дауыл. Оңтүстік-батыстан жел соғады, күші 8-13 м/с. Ауа температурасы түнде 7-12, күндіз 17-22 градус жылы.
Өгем жотасы	Күндіз өткінші жаңбыр (1-6 мм), найзағай, дауыл. Оңтүстік-батыстан жел соғады, күші 8-13 м/с. Ауа температурасы түнде 10-15, күндіз 19-24 градус жылы.
Маңғыстау таулары	Жауын-шашынсыз. Түнде және таңертең тұман. Солтүстік-батыстан соғатын жел оңтүстік-шығысқа ауысады, күші 9-14 м/с. Ауа температурасы түнде 7-12, күндіз 17-22 градус жылы.
Сауыр	Жауын-шашынсыз. Шығыстан, оңтүстік-шығыстан жел соғады, күші 9-14, күндіз кей жерлерде 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 1-6, кей жерлерде 10, күндіз 23-28, кей жерлерде 17 градус жылы.
Тарбағатай	Жауын-шашынсыз. Шығыстан, оңтүстік-шығыстан жел соғады, күші 9-14, кей жерлерде 15-20, күндіз екпіні 23 м/с. Ауа температурасы түнде 7-12, күндіз 25-30 градус жылы.
Қазақстандық Алтай	Жауын-шашынсыз. Шығыстан, оңтүстік-шығыстан жел соғады, күші 9-14, күндіз кей жерлерде екпіні 15-20 м/с. Ауа температурасы түнде 1-6, кей жерлерде 10, күндіз 24-29, кей жерлерде 17 градус жылы.

2026 жылғы "02-04" мамырға арналған
ҚР таулы аумағы бойынша консультативтік болжам

Алматы: 02-04 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. Ауа температурасы 02-04 мамырда түнде 2-7 градус жылы, күндіз 02 мамырда 15-20 градус жылы, 03 мамырда 12-17 градус жылы, 04 мамырда 10-15 градус жылы.

Жетісу: 02-03 мамырда жаңбыр (1-10 мм), найзағай. 04 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. Ауа температурасы 02-04 мамырда түнде 2-7 градус жылы, күндіз 02 мамыр 20-25 градус жылы, 03 мамырда 17-22 градус жылы, 04 мамырда 13-18 градус жылы.

Жамбыл: 02 мамырда жаңбыр, күндіз кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. 03-04 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. Ауа температурасы 02 мамырда түнде 7-12 градус жылы, 03-04 мамырда 5-10 градус жылы, күндіз 02 мамырда 15-20 градус жылы, 03-04 мамырда 13-18 градус жылы.

Түркістан: 02-04 мамырда жаңбыр, кей уақыттарда қатты жаңбыр (1-20 мм), найзағай. Ауа температурасы 02 мамырда түнде 7-12 градус жылы, 03-04 мамырда 5-10 градус жылы, күндіз 02 мамырда 13-18 градус жылы, 03-04 мамырда 11-16 градус жылы.

Маңғыстау: 02 мамырда күндіз жаңбыр (1-2 мм), найзағай. 03 мамырда жаңбыр (1-2 мм), найзағай. 04 мамыр күндіз жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Ауа температурасы 02-04 мамыр түнде 10-15 градус жылы, күндіз 02 және 04 мамырда 20-25 градус жылы, 03 мамырда 15-20 градус жылы.

Абай: 02 мамырда күндіз жаңбыр (1-2 мм), найзағай. 03 мамырда түнде аздаған жаңбыр жауады (0,0-0,7 мм). 04 мамырда жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Ауа температурасы 02 мамырда түнде 7-12 градус жылы, 03-04 мамырда 3-8 градус жылы, күндіз 02 мамырда 25-30 градус жылы, 03 мамырда 20-25 градус жылы, 04 мамырда 18-23 градус жылы.

Шығыс Қазақстан: 02 мамырда күндіз жаңбыр (1-2 мм), найзағай. 03 мамырда түнде аздаған жаңбыр (0,0-0,7 мм). 04 мамырда жаңбыр (1-2 мм), найзағай. Ауа температурасы 02-03 мамырда түнде 3-8 градус жылы, 04 мамырда 0-5 градус жылы, күндіз 02 мамырда 22-27 градус жылы, 03 мамырда 15-20 градус жылы, 04 мамырда 13-18 градус жылы.